

ULUSLARARASI
KADIN VE HUKUK SEMPOZYUMU

TÜRKİYE
BAROLAR BİRLİĞİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ

KADIN VE HUKUK

KADININ ŞİDDET NEDENİYLE UĞRADIĞI ZARARLARIN TAZMİNİ VE NAFKA

Yrd. Doç. Dr. Emel BADUR[□]

Kadına yönelik şiddet, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'da kadınlara, yalnızca kadın oldukları için uygulanan veya kadınları etkileyen cinsiyete dayalı bir ayrımcılık ile kadının insan hakları ihlaline yol açan her türlü tutum ve davranışı içerecek genişlikte tanımlanmıştır. Zararın doğması kadına yönelik şiddetin zorunlu unsuru olmamakla birlikte; muhtemel sonuçlarından birisidir. Kadına yönelik şiddetin önlenmesi veya başlamış olması durumunda en kısa sürede ve etkin şekilde durdurulması ne kadar önemliyse, kadının bu nedenle uğradığı zararların tazmin edilmesi de bir o kadar önemlidir.

İstanbul'da imzalandığı için kısaca “İstanbul Sözleşmesi” olarak da anılan Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olarak usulüne uygun şekilde yürürlüğe koymuş olduğu Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nin 30. maddesinde üye devletlere, mağdurların bu Sözleşme'de belirlenen herhangi bir suç nedeniyle faillerden tazminat talep etme hakkına sahip olmasını temin etmek üzere gerekli yasal veya diğer tedbirleri almaları yükümlülüğü getirmiştir. Maddenin ikinci fıkrası gereğince zararın fail, sigorta şirketi veya finansmanı devletçe sağlanan sağlık ve sosyal sigorta hükümlerince karşılanmaması halinde, ciddi bedensel yaralanma veya sağlık bozukluğuna uğrayanlara yeterli Devlet tazminatı sağlanacağı da kayıt altına alınmıştır.

Türk Hukuku'nda kadına yönelik şiddet mağdurunun, uğradığı başta maddi ve manevi zarar olmak üzere (yansıma yoluyla zarar vb. zarar türlerini de içerecek genişlikte) tazmin edilmesi için birden fazla normatif dayanak vardır. Kadına şiddet uygulayan kişinin nişanlısı veya eşi olması durumunda, nişanın bozulması veya boşanma nedeniyle Türk Medeni Kanunu'nda (TMK) düzenlenen tazminat hükümlerine başvurulabileceği gibi; her zaman için haksız fiil hükümlerine dayanılarak zararın tazmininin talep edilmesi de mümkündür.

Ayrıca 6284 sayılı Kanun'un 3/b maddesi uyarınca şiddet mağduruna diğer kanunlar kapsamında yapılacak yardımlar saklı kalmak üzere, geçici maddi yardım yapılması ve 5/4. maddesi uyarınca şiddet uygulayanın, aynı zamanda ailenin geçimini sağlayan ya da geçimine katkıda bulunan kişi olması halinde ve TMK hükümlerine göre nafakaya hükmedilmemiş olması kaydıyla hakim, şiddet mağdurunun yaşam düzeyini göz önünde bulundurarak talep edilmese dahi tedbir nafakasına hükmetmesi mümkündür.

[□] Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi. (badur@cankaya.edu.tr)